

Remissvar över promemorian Ds 2024:16 Ett fritidskort för barn och unga - en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra

Sammanfattning

Alvesta kommun är positiva till förslaget om införande av ett fritidskort med tillägget att det även bör kunna användas till köp av utrustning.

Kommunen ser dock vissa risker med förslaget, bland annat att det kommer kräva en omfattande administration för både utbetalaren och mottagande aktörer. Det finns även en risk för ojämlikheter vad gäller möjligheten för barn att utnyttja kortet beroende på det utbud av fritidsaktiviteter som finns att ta del av exempelvis sett till var barnet bor eller till det utbud som finns för barn med funktionsnedsättning. Det kan också finnas en risk att kortet blir kostnadsdrivande där föreningar succesivt höjer eller anpassar avgifter för att ta del av de statliga medlen. Detta kan då bli en ytterligare höjd tröskel om kortet i ett senare skede avskaffas.

Ett fritidskort för barn och unga ska införas (3)

Det ska införas ett statligt stöd för barns fritidsaktiviteter (3.1)

Alvesta kommun är positiva till förslaget om införande av ett fritidskort. Om fritidskortet når den tänkta målgruppen och tillräckligt många aktörer ansluter sig kan möjligheten för barn och unga öka både för att prova på och kunna utöva idrotts- och kulturaktiviteter längre upp i åldrarna. Fritidsaktiviteter kan, utöver de långsiktiga positiva effekterna för hälsa och skolresultat, även minska normbrytande beteende vilket kan leda till samhällsbesparingar på sikt.

Alvesta kommun ser positivt på att stödet är öronmärkt genom ett fritidskort i stället för att vara ett generellt bidrag.

Det finns en risk i att administrationen kring fritidskortet kommer vara omfattande i förhållande till förväntad verksamhet. Det finns också en risk att stödet urholkas om det inte exempelvis indexregleras eller på annat sätt räknas upp.

Fritidskortet ska lämnas för barn som är 8–16 år (3.2)

I Alvesta kommun startar exempelvis flera av den kommunala kulturskolans kurser från 6 år och ambitionen är att eleverna ska stanna i kulturskolans verksamhet även efter 16 år. Det finns därför en risk att föreslaget åldersspann för fritidskortet på 8-16 år gör att barnen börjar i kulturskolans verksamhet senare än önskat och att de sedan inte kan stanna efter 16 år.

Fritidskortet kan användas för betalning av vissa avgifter för ledarledda fritidsaktiviteter som tillhandahålls av en godkänd utförare (3.4)

Alvesta kommun anser att köp av utrustning ska kunna omfattas av fritidskortet. Hos flera föreningar i kommunen finns inte möjlighet att hyra utrustning. En fritidsbank i kommunen är under uppbyggnad vilket kommer möjliggöra lån av

utrustning. Den nämnd inom kommunen som ansvarar för ekonomiskt bistånd beviljar regelmässigt bistånd till köp av exempelvis fotbollsskor. Alvesta kommun instämmer inte i bedömningen att avgifter för hyra av utrustning och hjälpmedel är tillräckligt för att undanröja eventuella materiella hinder för barn att delta i fritidsaktiviteter. Fritidskortet bör därför även kunna omfatta köp av utrustning.

Det ska finnas ett utförarregister för fritidskortet (5)

Förutsättningar för registrering i utförarregistret (5.2)

Alvesta kommun är positiv till promemorians förslag att utförarregistret av effektivitets- och kontrollskäl endast bör omfatta utförare som får statligt lokalt aktivitetsstöd, ingår i en riksorganisation som får statsbidrag i form av organisationsbidrag enligt vissa förordningar eller är en kommunal kulturskoleverksamhet.

Vidare instämmer kommunen i förslaget att det bör följas upp om fler aktörer inom kulturområdet kan ingå i utförarregistret. Promemorian har exempelvis inte tagit med studieförbunden och kulturaktörer likt amatörteater och blåsorkestrar. Det ger en fördel för idrotts- och friluftsföreningar.

Det borde även finnas en möjlighet för kommunen att ha synpunkter på vilka föreningar som kan ingå lokalt i registret. Enligt förslaget finns en risk att föreningar med kommunala skulder, exempelvis för lokalhyra, samt föreningar som i välfärdsbrotts syfte tagits över av en ny styrelsen får medel från fritidskort utbetalt.

Konsekvenser (12)

Konsekvenser för enskilda (12.3)

Det finns en risk att möjligheten att utnyttja kortet kan bli ojämlig beroende på vilket utbud av fritidsaktiviteter som finns att ta del av där barnet bor. Likaså kan möjligheten för barn med funktionsnedsättning att använda kortet bli ojämlig beroende på tillgången på aktiviteter. Detta blir sannolikt tydligast i mindre kommuner och glesbygd.

Konsekvenser för kommunerna (12.6)

Fritidskortet kan komma att ha en påverkan på kulturskolans verksamhet genom längre kö utan att verksamheten har möjlighet att erbjuda fler tillfällen. Detta kräver god kommunikation från verksamheten gentemot barn och vårdnadshavare då barnet inte är garanterad en plats med kortet. Barnet kan inte välja kulturskola i annan kommun där det finns plats utifrån nuvarande regelverk.

Vid ökad verksamhet i föreningarna kommer även den kommunala bidragsbudgeten för föreningar samt LOK-stödet belastas. Detta vägs eventuellt upp på sikt om aktivitet och rörelse hos barn och unga ökar vilket kan innebära samhällsbesparingar.

Det finns en farhåga om en ökad administration kopplad till fritidskortet mellan kommunen och Försäkringskassan. Administrationen gäller dels att rätt summa kommit in kring rätt barn dels kring återbetalning och registerhantering.

Konsekvenser för utförare inom civilsamhället som anordnar fritidsaktiviteter för barn och unga (12.8)

Kortet kommer ställa krav på föreningarna att kunna ta emot anmälningar i sina system utan att koppla det till anmälningsavgiften som de flesta gör i dag.

Det kan finnas en risk att kortet blir kostnadsdrivande där föreningar succesivt höjer eller anpassar avgifter för att ta del av de statliga medlen. Detta kan då bli en ytterligare höjd tröskel om kortet i ett senare skede avskaffas.

Även gällande utförare inom civilsamhället finns en farhåga kring den ökade administrationen av fritidskortet.

Kortet kommer vara laddat med olika belopp för olika barn. Promemorian väcker frågor hur man kan säkerställa att detta inte blir utpekande för vissa barn och personuppgifter röjs.